

REISVERSLAG SIERRA LEONE 2026

Yvonne de Wit en Emmarentia van Vliet

OP REIS NAAR SIERRA LEONE

Wat was het een prachtige, indrukwekkende, bijzondere, waardevolle en liefdevolle reis. Meer dan eens keken we elkaar aan en beseften we hoe uitzonderlijk het is om zó dicht bij het leven van deze mooie, krachtige mensen in Sierra Leone te mogen komen. Diep in het binnenland, op plekken waar bijna niemand komt, laat staan blanke mensen. Juist daar voelden we hoe bijzonder het was om aanwezig te zijn.

De warmte en hartelijkheid van de mensen raakten ons. De dankbare moeders en vaders, die met een glimlach en soms tranen in hun ogen lieten zien hoe blij ze waren dat hun kind zo'n mooi cadeau mocht ontvangen. Het zijn momenten die je niet vergeet.

Het was een groot voorrecht om op te trekken met Pastor Momoh en te zien wat hij doet, hoe hij leeft en hoeveel verschil hij maakt. Zijn toewijding werkt aanstekelijk. Het voelt goed om te merken dat ook wij een verschil maken. Het zijn misschien druppels, maar wel gouden druppels, waardevol, betekenisvol en precies op de juiste plek.

Tijdens de reis leerden we ook iets nieuws: spelletjes spelen blijkt voor veel kinderen in Sierra Leone best lastig. Daarom gaan we voortaan selectiever kijken welke spelletjes we in de schoenendozen stoppen. Extra schrijfwaren zijn vaak waardevoller dan een spel dat ze niet goed begrijpen. Een kleine aanpassing, maar één die veel impact kan hebben.

We nemen jullie graag een beetje mee op onze reis door middel van dit verslag. Het is gebaseerd op de Polarsteps-updates die we tijdens de reis bijhielden voor familie en vrienden, een manier om hen mee te laten kijken, en nu ook jullie.

28 FEBRUARI WOERDEN → FREETOWN

"Elke reis begint met een stap, maar het hart bepaalt de richting."

De dag begon vroeg, met koffers vol spullen en hoofden vol gedachten. Hoe zal de reis gaan, wat gaan we allemaal zien en beleven? Het idee dat we 's avonds al in Sierra Leone zouden zijn, voelde bijna onwerkelijk. Morgen staat meteen de eerste uitdeling gepland, op een bijzondere plek: de Global Mercy, het ziekenhuisschip van Mercy Ships.

Na een rustige vlucht van zeven uur kwamen we aan in Freetown. De douane ging vlot en gelukkig waren onze koffers er ook. Op het schiereiland wachtte een bekende van Momoh ons op, waarna we in het donker met de boot over een ruige zee naar Freetown voeren. Daar stond Momoh ons warm en blij op te wachten. De warmte en de

geluiden zijn herkenbaar, yes we zijn er! In het hotel poetsten we de kamer, aten een potje noodles en legden alles klaar voor de volgende dag. De reis is begonnen.

1 MAART FREETOWN

“Dankbaarheid klinkt het hardst wanneer woorden tekortschieten.”

Na een korte nacht zaten we al vroeg in de kerk waar Momoh pastor is. Daar zaten we dan, na een korte nacht en nog amper geacclimatiseerd. Gelukkig was het bewolkt waardoor het lang zo warm niet was als anders, dat was fijn met een kerkdienst van 3,5 uur. We werden uitgebreid welkom geheten, toegezongen en er werd voor ons, en onze mannen thuis, gebeden. De warmte en passie van de gemeente raakte ons.

Daarna gingen we naar de Global Mercy. We waren later dan gepland, maar dat hoort er hier bij. Het was bijzonder om toegang te krijgen tot het ziekenhuisgedeelte van het schip, iets wat zelden gebeurt. De kinderen zaten in groepjes op ons te wachten, totaal zo'n veertig. Ze hadden geen idee wat ze zouden krijgen. Toen we tot drie telden en ze hun schoenendoos mochten openen, barstte er een oorverdovend gejuich los. Pure vreugde.

Ook in het Hope Center was het feest. In het Hope center verblijven kinderen die na de operatie aan het herstellen zijn voordat ze naar huis gaan. Kinderen knuffelden ons uit blijdschap. Foto's mochten niet gemaakt worden.

's Avonds aten we met Momoh en bespraken we de volgende dag. De week is nog maar net begonnen, maar voelt nu al intens en waardevol.

2 MAART HASTINGS

"Onderwijs verandert levens, soms begint dat met één schrift en één pen."

De dag begon hectisch maar warm. Bij aankomst in Hastings stonden de kinderen honderden meters voor de school opgesteld. Achter de drumband liepen we naar het schoolterrein, waar we werden ontvangen met liedjes, toneelstukjes en zelfs het Nederlandse volkslied. De dankbaarheid voor de jarenlange steun was voelbaar. Onze continue steun van de afgelopen jaren heeft de school naar een hoger niveau getild. De schoolbus, schoolmaterialen, schoolmeubilair, lesmateriaal, opzet technische klas en de bibliotheek.

Tijdens het spelen van verschillende spelletjes met leerlingen van 12 jaar werd zichtbaar dat ze dit best lastig vinden. Ze zijn niet opgegroeid met het spelen van dit soort spellen, waardoor zelfs een voor ons eenvoudig spel als domino voor hen moeilijk bleek.

Basisvaardigheden zoals met de klok mee spelen en om de beurt wachten waren al een uitdaging. We hadden ze de spelregels gegeven om zelf te lezen en een begin te maken, maar dat lukte nauwelijks. Ze hadden echt begeleiding nodig om het spel te begrijpen en onder de knie te krijgen.

Emmarentia woonde een wiskundeles bij en was onder de indruk hoe er les werd gegeven. Aan het eind van de lesdag kwamen we erachter dat er nog twee klassen op een wiskundeles van Emmarentia zaten te wachten. Na 2 korte lessen moesten we door, er stond nog veel op het programma.

In de opslag zochten we spullen uit voor de komende dagen in het binnenland: Treasure bags, slippers, schriften en lesmateriaal. Daarna reden we samen met een groepje leraren met de schoolbus naar het centrum van Freetown naar de bookshop. Om boeken voor de schoolbibliotheek van de scholen in Hastings en Waterloo te kopen. Een bookshop van niet meer dan twaalf vierkante meter, maar wat een boeken!

Om 20.30 zaten we eindelijk aan tafel. Moe maar voldaan liggen we nu op bed met het getoeter van de weg op de achtergrond.

3 MAART FREETOWN → KAGBASIA → MAKENI

“Soms zijn het de kleinste druppels die een gouden spoor achterlaten.”

Vandaag reden we vanuit Freetown naar Kagbasia. Acht uur in de jeep, waarvan één uur offroad. Onderweg pikten we Paul op, de cameraman die deze week meereisde voor een TV-item. De bus die de schoenendozen had gebracht, stond al twee dagen langs de weg, kapot. de monteur krijgt hem niet gemaakt en ze hebben geen sleepauto's hier. Het is Afrika: improviseren, wachten, hopen en bidden dat het goed komt.

Met verbazing en gelach keken we naar de enorm overbeladen auto's en busjes.

In Kagbasia werden we met gezang en dans door de vrouwen van het dorp ontvangen en gaven we zo'n 300 kinderen hun schoenendoos. De kinderen juichten, lachten, speelden en lieten ons graag spullen uit de schoenendoos zien. De Chiefs waren dankbaar. De warmte, letterlijk en figuurlijk, was overal voelbaar. We hebben genoten.

Laat in de avond aten we pizza bij het zwembad van het hotel in Makeni. Nu gaan we gauw douchen en naar bed, morgen staat ons weer een lange indrukwekkende dag te wachten.

4 MAART MAKENI → KASANIKORO → MAKENI

“Waar niemand durft te komen, kan één mens het verschil maken.”

Wat was het weer een geweldige en enerverende dag. De ritten in de jeep zijn lang maar zo mooi in alle opzichten. De rit door het binnenland, de landschappen, volgeladen voertuigen, de gezelligheid met elkaar en de verhalen van Momoh en Paul. Het is zo'n voorrecht om met Momoh op te trekken; overal kent hij mensen, overal brengt hij licht en hoop. Het werk wat hij doet is zo bijzonder, hij ziet en zoekt de mensen waar niemand ooit kijkt of komt. Net als in Kasanikoro waar we na 5 uur offroad rijden aankwamen. We werden dan ook heel blij ontvangen.

Een chieft van 70 vertelde dat hij nog nooit een blanke had gezien. Hij sprak zijn enorme dankbaarheid uit, dat er naar hem en zijn dorp wordt omgezien. Het dorp was jarenlang onzichtbaar voor de buitenwereld. Er was veel geweld. Niemand durfde er te komen, maar Momoh wel! Dankzij zijn pastorale werk is er een positieve beweging ontstaan. De sfeer in het dorp is nu vriendelijk en open. En vandaag was het één groot feest voor 500 kinderen in Kasanikoro én uit 7 omliggende dorpen. We deelden schoenendozen uit, deden “hoofd, schouders, knie en teen”, er werd gedanst, gejuicht, gelachen, gespeeld en we maakten vriendjes. Usum, een jongetje dat steeds bij ons bleef, bracht ons als dank een tros bananen.

Goed nieuws op de terugweg; de kapotte bus is gemaakt. Na 2 dagen en nachten langs de kant van de weg gestaan te hebben konden ze opgelucht terug naar Freetown

Bij terugkomst in het hotel was er geen stroom. Met zaklampen gedoucht en net een potje noedels gegeten toen de stroom eindelijk weer terug was, ook dit is Afrika. Welterusten.

5 MAART MAKENI → KAKENEMA → MAKENI

"Echte rijkdom zit in gezien worden."

Na een korte rit kwamen we aan in Kakenema. De vrouwen zongen ons tegemoet, de kinderen zaten nog in de klas. Na de gebruikelijke woorden werd het ook in dit dorp een groot feest. De leraren waren heel blij met het speelgoed voor de school, vooral de blokken waarmee de kinderen het rekenen kunnen oefenen. Daarvoor gebruiken ze nu vaak stokjes of stenen.

Vandaag deelden we ook Treasure bags uit. De dankbaarheid was groot. Saleh, een vrouw van 70, kreeg voor het eerst in haar leven een laken om op te slapen. We waren allemaal ontroerd. Momoh was geraakt door hoe wij contact maakten met de vrouwen: een praatje, een handje helpen, een tas brengen naar iemand die hem niet zelf kon ophalen. Voor ons vanzelfsprekend, voor hen heel bijzonder. Gezien worden is heel speciaal en betekent veel voor ze.

's Middags waren we al terug in het hotel. Even tijd om bij te komen en dat was nodig, het waren hectische dagen en de warmte was intens vandaag. De koelte van de airconditioning en de rust hebben ons goed gedaan. De tijd vliegt, morgen alweer de laatste uitdeling van deze reis.

“Je neemt niets mee uit de bush, behalve een hart dat voller terugkomt.”

The collage consists of 12 photographs arranged in a 4x3 grid. The top row shows a bedroom interior, a group of people on a dirt road, a woman in a purple shirt clapping, and a group of children in blue uniforms raising their hands. The second row features a woman and a man in purple and pink shirts, a large group of children in blue uniforms, a group of children in a field, and a woman in a purple shirt interacting with a child. The third row shows a large group of children in blue uniforms, three children holding gifts, a woman in a red patterned shirt interacting with a man, and a man in a blue patterned shirt holding a gift. The bottom row includes three women in traditional dress, a woman on a motorcycle, a group of men in pink shirts, and a group of children playing in a field.

7 van 9

7 MAART- HASTINGS

"Vriendschap groeit niet door tijd, maar door gedeelde betekenis."

De laatste volle dag. Op de Christ Standard Secondary School werd op de vrije zaterdag hard gewerkt aan het lokaal van de technische klas, door leraar Alfred en een aantal leerlingen. Emmarentia had een meeting met de wiskundeleraren. Bij deze meeting hebben ze over drie uitdagingen gesproken. Een deel van de leerlingen komt zonder eten naar school en heeft moeite om actief in de les te zijn. Daarnaast vragen de kinderen in Sierra Leone zich af waarom ze wiskunde moeten leren. De docenten waren verrast dat Nederlandse kinderen dezelfde vraag stellen. En een derde uitdaging is het gebrek aan materiaal zoals een goede rekenmachine die leerlingen nodig hebben om zich voor te bereiden op het eindexamen. Yvonne besprak intussen met Momoh en Emmanuel de projecten en het papierwerk.

Tijdens de teammeeting lieten we foto's zien van het Verwerkingscentrum in Nederland. De teamleden waren verbaasd dat we zo hard werken, het beeld bestaat dat blanke vrouwen weinig hoeven te doen en overal machines voor hebben. Wat direct verklaart waarom ze gedurende de week verrast waren dat we gewoon meehielpen.

We speelden spelletjes met teamleden en leraren: memory, UNO, Jenga. Ze vonden het leuk én leerzaam. Sommige hebben wel een spelletje thuis (waarschijnlijk uit de schoenendoos) en weten nu hoe ze het moeten spelen. De leraren kunnen nu spelletjes leren aan de leerlingen. Als dank kregen we een Afrikaanse jurk cadeau.

Daarna volgde een speciaal georganiseerde voetbalwedstrijd tussen Team Sent (organisatie van Momoh) en Team GAIN, ter ere van het goede werk wat we voor ze doen. Met verslaggever, wedstrijdtafel, publiek, alles erop en eraan. Yvonne mocht de aftrap doen en reikte Yvonne's trofee uit. We verloren met 2-1, maar dat maakte niets uit. Het was zo leuk. Ze waren de hele dag allemaal al zo enthousiast over deze verrassing voor ons.

's Avonds aten we met Momoh aan het strand. Heerlijke verkoeling na weer een hete dag. Momoh was stil, het naderende afscheid valt hem zwaar. Ons bezoek geeft hem veel vreugde, nieuwe energie en motivatie.

8 MAART FREETOWN → WOERDEN

"Je reist om te geven, maar keert terug met meer dan je achterliet."

De laatste uren in Sierra Leone. Lunchen, koffers sluiten, richting de boot. Momoh had het moeilijk; afscheid nemen blijft zwaar. Voor ons was het dubbel: verdriet om weg te gaan, maar ook verlangen naar thuis en rust na een intense week.

De nachtvlucht bracht ons via Liberia terug naar Brussel. Thuis hadden we één dag om bij te komen, veel te weinig. Het duurde weken voordat we weer volledig geland waren in het Nederlandse dagelijkse leven.